

ఖు షి

బ్రహ్మచర్యంలోనుంచి - ఒక్కసారిగా - డబుల్ ప్రమోషన్ అయింది.

ఎందుచేతనో, రామమూర్తి వానప్రస్థుడుగా మారిపోయి - దీక్ష నిలుపుకుంటున్నాడు.

అందరికీ, ఇది చాలా విపరీతంగా కనబడుతూంది. కాని, ఎవరికివారు ఏదో సమాధానం ఊహించుకుని సరిపెట్టుకోవడమేకాని, నిజానికి ఏంజరిగిందో, ఆలా అతడు - తాత్కాలికంగానన్నా - మారిపోవలసివచ్చిందో, నాకూ, మా శర్మకూ తప్ప... తెలియదు.

ట్రెస్టి కేన్ లో, మా లాడ్జిలోనే రామమూర్తికూడా ఉండేవాడు, లా చదువుతూ. అసలు శ్రద్ధగా కాలేజీకి వెళ్లే వాళ్ళకే మధ్యాహ్నంఅంతా తీరుబడి - వెళ్ళనక్కరలేకుండానే, ప్రాక్టీగా అటెండెన్సుపడిపోవటంవల్ల, రామమూర్తికి రోజంతా తీరికే.

మనసులో నిలిచిపోయి, తీరనికోరికలన్నీ, కలలో పిలువకుండానే సాక్షాత్కరించేవి. తెల్లవార్లు కలతనిద్దురలో - చాలా ప్రొద్దెక్కినతరువాతకాని మేల్కొంచేవాడు కాదు. అగడరూ కాలేజీకి బయలుదేరేవేళకు కాఫీకోసం వెతుక్కుంటూ పోయేవాడు. భోజనం - ఏ ఒంటిగంటకో-

కేవలం పోసుల్లో ఉత్తరం వేసినట్లు మొక్కుతీర్చుకోవటం మాత్రమే.

మూడు, మూడున్నరవరకూ, ఏలాగో గడిపేవాడు చిడిముడిపాటుతో. నిదురరాదు-ఉబుసుపోదు; ఏ పుస్తకం చదవాలనీకూడా మనసు లేదు; కొంచెంసేపుమాత్రం సినిమా మాగజీను తిరగవేసి, బొమ్మలు చూసీచూడనట్లు చూసి, విసుగుతో ఓ మూలకు గిరాటు వేసేవాడు. ఆవేళకే సరిగా సిగరెట్లుకూడా అయిపోయేవి. వెళ్ళి తెచ్చుకునేందుకు ఓపిక లేదు. ఇన్ని అవస్థలతో-ఏలాగో టైమ్ అయేది.

ఇకమీద, రామమూర్తికి నిముషం తీరికఉండేది కాదు. టాయ్ లెట్ చేసుకుని, సూట్ వేసుకుని, క్రాప్ నొక్కలు చేతితో సరిజేసుకుంటూ మేడమీద వరండా లోనికి వచ్చి నిలుచునేవాడు అటూఇటూ చూస్తూ.

ఎదటి మేడగుమ్మంలో, వచ్చేపోయేవారినందరినీ, కరవుమెరసిపోయే కన్నులతో చూస్తూ నిలువబడివుండే మహారాష్ట్రప్రౌఢ, రామమూర్తినీడ చూచాయగా కనబడ గానే, చురచురచూసి, లోపలికిపోయి, కటకటాలతలుపు ధనాయించి వేసుకునేది. మావాడు గొంతుసవరించుకుని, ఎత్తుకుంటూన్న సంగీతానికి బ్రేక్ పడి, అప్రశుతిలో ఈలగా మారిపోయేది. రోజూ అలా మామూలేగనుక, ఏమీ అనుకోకుండా లోపలికి వచ్చేసి, చెదరిన ఒకటి రెండు ముంగురులు సరిగా అమర్చుకుని, రిస్టువాచినంక నిదానించి చూసి, క్రిందకి వచ్చేసేవాడు.

రోడ్డుమీద - చక్కనివాళ్ళు ఎవరైనా కనబడేటంత

వరకూ ఆగి, వాళ్ళని అనుసరించి బీచికి పోయేవాడు. రెస్టాల్ రెంటులో టీ పుచ్చుకుని, ఆరనిఅగ్నిహోత్రంతో సమిధకు సమిధ ఆసలాయిస్తూ, ఒక్కమారి, క్యూ. యం. సి. వరకూ తిరిగి వచ్చేవాడు. సంజెపడటంతోనే బయలుదేరి గృహోన్ముఖలైన తమిళాంగనలను యధాశక్తి కొంతదూరంవరకూ సాగనంపి వచ్చి, బస్ స్టాండ్ దగ్గర కాపలా వేసేవాడు.

అనువైనవాళ్ళు ఎక్కిన బస్ లో తానూ జొరబడి, వాళ్ళను అనుసరించి పోయి.....ఇంటికి జేరుకునేంతవరకూ తచ్చాడి, లోపలికి వెళ్ళి తలుపు వేసుకున్న చప్పుడై నతరువాత... ఇంటి మొగమయ్యేవాడు.

కొంచెం ఆలస్యం అయితే హోటల్లో శివరాత్రే. నాయర్ కడెలో పలాచని పాలుతాగి, బిస్కట్లు తిని, వచ్చేసేవాడు. తీరా వచ్చినతరువాత- మేమెవరమూ, మేలు కునిఉన్నా, కొంటెతనానికి- పలికేవాళ్ళంకాదు, తలుపుతీసే వాళ్ళంకాదు. ధణధణకు వీధివారందరూ లేచినా, మా తలుపు ఆలాగే ఉండేది. ఏమనుకునేవాడో ఒక్కొక్కప్పుడు మాకే జాలివేసేది. తిరిగి బీచికి పోయి, తలకు కర్చిఫ్ కట్టు కుని పడుకుని, చలికి బిగిసి అవస్థపడి తూర్పు తెలవారేవేళకు, తెల్లవార్లు రమాకుమాకుణ్ణి పాదదాసునిగా ఏలుకుని అవక్ర విక్రమం నెరపిన వీరపురుషావతారంపోజులో తయారయే వాడు లాడికి—

పొరబాటున, కదిలించామో, అరేబియన్ నైట్సులో కథ ఒకటి తయారుచేసి చెప్పేవాడు. మేము నమ్మడంలేదు,

వెక్కిరిస్తున్నామన్నా ఖాతర్ చేస్తేగా? కథ ముగిసినతరవాత నిద్ర—

ఇదీ రామమూరి దినచర్య - ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షలు దగ్గరకువచ్చినాయి - రోమన్ లా పేరు ఎత్తితే మండిపడే వాడు. కాని, కామినీప్రశంస లేనిదే క్షణం జరుగదు.

౨

—మేము ఎంత ఒత్తుకుని వైదొలగి నడుస్తున్నా - ఒక్కతెఅయినా ఒత్తిగిలి దోవకుయడంలేదు.

గంగకు ఇద్దరి ఐనా ఫరవాలేదనే సంప్రదాయంవాడిని గనుక, ఇక అక్కడే ఆగిపోదామన్నాను. కాని, శర్మ ఉహుఁ అని ముందుకు అడుగువేస్తూనేఉన్నాడు; కాని, దారి తీయడానికి - ఆ స్త్రీజనంలో - వాడికి సాధ్యంకాలేదు.

పార్థసారథి బ్రహ్మాత్సవం ఆఖరిరోజు - వీధుల్లో మెసలడానికి వీలులేనంత సమ్మర్దంగా ఉన్నది.

—మా వీధుల్లో ఉండే తెలుగుకుర్రవాళ్ళముఖాలు నడనడాన, దవనమూ చేమంతులూ విరిసిన తురుములచాటు నుంచి కనబడుతున్నాయి ప్రసన్నంగా.

రామమూరికి ఇంటివద్దనుంచి తెలిగ్రాం వచ్చింది— ఎందుకో తొందరగా రమ్మని-అతడు, మాకు యీ వారం రోజులనుంచీ కనబడుటలేదు.

నేను వద్దని వారిస్తూఉన్నా శర్మ, రామమూరిని వెదికి తీసుకు రావాలనేవంక బెట్టి బయలుదేరాడు—అసలు లోపల వాడికి తహతహాలాడుతూంది - ఎప్పుడువెళ్ళి ఆ జనంకిట

టిటలో కలిసిపోదామా అని.- నేనూ బతిమాలించుకుని,
మింకంచెడకుండా వెంట నడిచాను.

శర్మ ఆకారవైఖరినీ, దీర్ఘ కాయాన్నీ చూసి ఎవరూ
తప్పుకోడంలేదు. బలవంతాన రెండడుగులు వేసి, స్టీమ్
అయిపోయిన రోడ్ రోలర్ లాగా చప్పబడి ఆగిపోయినాడు.
నా వైపు చూసేసరికి నేను నవ్వుతున్నాను. అంతలో ఎక్కడ
లేని రోషంవచ్చేసింది వాడికి—

మాంచి ఆలోచనచేశాడు - మళ్ళా వెనుకకు వచ్చి,
జపాన్ బెలూన్ బూరా ఒకటి కొన్నాడు. పూరించి, గోళాన్ని
పెద్దదిచేసి, దాన్ని - మోతతో, తప్పుకోని పుణ్యాంగనల
చెంపలకు తాకిస్తూ - వాళ్ళు ఉలికిపడి-తిట్టుకుంటూ తప్పు
కోగా - ఏలాగో - ఆలయప్రాంతంవరకూ రహదారిచేశాడు.

ఒక్కక్షణం ఆగి కలయచూశాము-రామమూర్తి
కనబడలేదు. కాని-మన తెలుగువాళ్ళు అసాధ్యులు—
అప్పుడే ఎప్పుడు కనిపెట్టారో - అందరూ తలోబూరా
పూరించి, కామినీచక్రాన్నంతా కలగుండుపెట్టేస్తున్నారు.

—శర్మకు ఉక్రోషంవచ్చి—‘ఇంతే వెధవాయలు!-
ఎవరన్నా ఏంచేస్తే - దాన్ని కాపీకొట్టడమే’ అని తెలుగు
జాతిని అంతా దూయబట్టుకుని, నిర్వేదంతో సత్తువకొద్దీ
పూరించేటప్పటికి, బుడగ, చిన్నసైజు ఫిరంగీలాగ మోగింది.
మళ్ళా ఒకటి కొనిద్దామనిపించింది కాని, వాడిని చూడబోతే
దుర్నిరీక్షుడుగా ఉన్నాడు. ఆ పట్టున ఎన్నిఅయినా ఆగే
టట్టులేవు—

విసివి, వేసారి తిరిగి వచ్చేస్తూ - కార్ స్ప్రిక్ మొగ

దల, గుంపు జేరితే, అంచుకు వెళ్ళాము - ఏమిటో విశేష
మని - చాలామంది అర్థచంద్రాకృతిగా కమ్ముకుని నిలుచుని
తగవుతీరుస్తున్నాడు. ఒక ఆమె, ఊరికే లెక్కర్ కొడుతూంది-
ఎవరికి తోచినది వారంటున్నారు - మధ్య - తెల్ల మొఖం
వేసుకుని, బిక్కపోయి చూస్తూ చెదిరిన క్రాపింగుతో -
రామమూర్తి!—

ఏముంది - మామూలు విశేషమే - మనవాడి రస
పిపాస అతిగా వెళ్ళింది - ఎవరో అమ్మాయిని కటాక్షవీక్ష
ణంతో సత్కరించాడు - వెంటనున్న ముసలమ్మ గదమా
యిస్తూంది!

శర్మ అమాంతం తోసుకువెళ్ళి, ముందుకు - ఏమి టీ
గలభా అని కలయజూసి అడిగాడు - రామమూర్తి శర్మను
ఎరగనట్లు నటించాడు.

అందరి సమాధానాలహోరులో అసలుసంగతి
ఏమిటో తెలియలేదు. శర్మ రామమూర్తిచేయి పట్టు
కున్నాడు. ఆ ముసలమ్మ అడ్డంవచ్చి—‘ఆహా—నాన్ యారో
తేరీమా—ఆ—అంద పరుపు నమ్మ కిట్టవేహోదు—స్టేషన్ కు...’
అని గదమాయిస్తూండగానే, శర్మ హుంకరించి వృద్ధాకర
గ్రహణంచేసి “స్టేషన్ కు—వా” అని లాగాడు.

పాచిక పారింది—అందరూ గడబిడగా ఎవరితోవను
వాళ్ళు తప్పకుని - ముసలమ్మనూ—ఆ ముగ్ధాంగననూ బల
వంతాన నడిపించుకునిపోయినారు—

—ఇంటికి వచ్చేవరకూ, ఎవరమూ మాట్లాడలేదు.

తలుపుతీసి, స్విచ్ వేశాను. రామమూర్తి ఈజీ

చైదులో ఉన్న పుస్తకాలుతీసి క్రిందకు విసరివేసి కూలబడ్డాడు, పరధ్యానంగా. వాడిజేబులోనుంచి సిగరెట్టులు అందుకుని, ముటిస్తూ, శర్మ ఓమారు ఆతనివేపు పరకాయించిచూసి—“ఏమి టా గలభా?” అన్నాడు.

రామమూర్తి చూసి ఊరుకున్నాడు. శర్మ ప్రశ్నపరం పర కురిపించాడు. చివరకు గత్యంతరములేక, జవాబుచెప్పక విధిలేక, నిదానించి, కుర్చీలోంచి లేచి, పక్కమీద వాలుతూ,

‘మన్మథుని అమోఘప్రభావంరా భాయీ!’ అని గర్వంగా చిరునవ్వునవ్వాడు.

శర్మ ముందుకు ఉరికి, పక్కఅంచున నిలుచుని చురచుర చూస్తూ,

‘ఒరేయ్! వాడిబాబు ఇంకోడున్నాడు. ఇన్నెస్టిక్టు సింగ్-ఆ తడాఖా తడివితే తెలిసేది-ఊహలు-పిచ్చి వేషాలు...’

...ఉక్కబోస్తున్నా లెక్క సేయకుండా, రామమూర్తి ముసుగుబిగించాడు—

3

—అప్పటికి మూడోమాటు... చదవడం—

‘తేనెసోనలాని ఉబుసు

పోని కొదమ షట్పదాళి

గానమాధురి—

సగము విరిసె తొలివలపుల

నిగారించు విరి చేడెల

మొగమాటము—

జిలిబిలిగా మలసిన వె
న్నెల నెల రేకల వెలసిన
చెలిమి...

మధుమాస యామినీ

మాధవుని—ప్రియ కామినీ

ఇన్ని హాయిలతో—

ఇన్ని వగలతో

ఎన్న డెన్నడని

ఎదురుచూసి—మురిసి...

చిగురుకు—

తొగరాయనితో

మొగమాటము

తగవేనమ్మా!

—ఆవేళ రేడియోలో మంచి ప్రోగ్రాము ఉన్నది—

—అప్పటికే ఆలస్యమైంది. ఇక బయలుదేరుదా
మనుకుంటూంటే, రామమూర్తి నిలవేశాడు.

పద్యాలువ్రాయడం - మాకు యిష్టమున్నా లేక
పోయినా పంతంకొద్దీ వినిపించడం - ఆతనికి పరిపాతే, కాని,
యీ ధోరణి అదోరకంగా ఉన్నది.

‘ఏలా ఉంది?’ అని మళ్ళా నిక్కచ్చిగా అడిగాడు;

‘...ఇంకా టీ పడలేదుకాదూ, కొంచెం తల
దిమ్ముగాఉంది’ అని పెంకెగా జవాబుచెప్పాను, కోపంవచ్చి
అయినా వదులుతాడేమోనని—

కాని, ఇదేం లక్ష్యంచేయకుండా, తాపీగా —

‘అదికాదోయ్ - పద్యం...?’

‘ఆ - బాగానేఉంది’

“అలా అంటేకాదు - నీకు సరిగా ఎలా తోచిందో చెప్పాలి”

“చెప్పలేను బాబూ... ఇక చంపకు”

“దీన్ని - దీన్ని ఒకవనిపట్టి వ్రాశాను -”

“ఆలాగేం”

“నిజంగానే - మరి ఎందుకో - ఊహించుకో -”

“రామ్మూర్తి... నీకు కోవంవస్తేనేంగాని, ఎందుకు వ్రాశావో చెప్పనా...”

“ఓ ”

“వళ్ళుపోగరెక్క... ఏమిటి ఊరికే సతాయించడం”

—అంతటితో వదులుతాడనుకున్నాను - ఉహు...

నావెంట వచ్చేవాడు తిన్నగా - టీ పుచ్చుకున్నాడు...

సరసను నడుస్తున్నాడు - ప్రెసిడెన్సీకాలేజీదాకా వచ్చాక -

చప్పన ఆగి-

“చెప్పనా?” అన్నాడు.

ఏమిటో తెలియకపోయినా, నేను తలఊపాను...

‘—ఆ అమ్మాయి, ఇలియట్స్కోర్డులో ఉంటుందోయ్... చాలా చక్కనిది—...’

‘కావచ్చును—’

‘మాటకు అడ్డంరామోక - నిజంగానే చాలా అందంగాఉంటుంది. వారంరోజులనుంచీ చూస్తున్నాను...’

‘ఇంటిదాకా సాగనంపడంలేదూ?’

‘చాలే - నీ మాటలు - సరేగాని, వాళ్ళయింటిరోడ్డు కేసి రెండుమూడుసార్లు వెళ్ళాను - కనిపించింది - మేడమీద పోర్టి కోలో నిలుచుని - అదేదో తమాషాగా, పిలుస్తున్నట్లుగా చూస్తుందోయ్ - నాకు ఏమీ తోచడంలేదు—

‘పిలిచిందని నమ్మకముంటే—’

‘సందేహంలేదు - మనసుకి ఆలాగే తడుతూంది.’

‘ఆలాగే తే తిన్నగా వెళ్ళిపోరాదూ...’

“అంతకన్న ఇంకో ఎత్తువేళాను... ఆ అమ్మాయి సంగీతం పాడుతుంది రోజూ, బాగా చీకటిపడినతరువాత - వాళ్ళింటిఎదుట - మైదానంలో కూర్చుని, ఈ పాట పాడేస్తాను, అప్పుడన్నా నా ఆవేదన - నా మనసులో కోరిక, అర్థంచేసుకోలేదూ - మందలింపు గ్రహించలేదూ...”

“అయితే, ఇంతకూ తెలుగు వచ్చునో, రాదో?”

“వచ్చును - సర్వర్ తో తెలుగున మాట్లాడటం, విన్నాను - నామీద మనసుందోయ్ ఆ అమ్మాయికి...”

“అయితే భావకవిత్వ మెందుకు - డై రెక్టు మెథడ్ అపైచేయి. తిన్నగా వెళ్ళిపో...”

“అచ్చా...”

—రోడ్డుదాటి సైడ్ వాక్ మీదికి వచ్చాము - రామ మూర్తి దిక్కులు చూస్తున్నాడు...

“రార మా యింటివాకా...” అని రేడియోలో పాట వినవస్తూంది.

—నాచేయి గట్టిగా నొక్కి... ‘అదుగో ఆ

అమ్మాయే! - చూడు!...' అని చాలా ఆదుర్దాతో, రహస్యంలాగా చెప్పాడు.

—మాకు చాలా సమీపాన, కారుతలుపుమీద అని, ఓరగా నిలుచుని... ఆ అమ్మాయి... నదురూ బెదురూ తేకుండా... చూపులతో ఆహ్వానిస్తూంది...

‘ఊ... వెళ్లు’ అన్నాను.

‘నీవుకూడా - రా...’

‘బలే...’

“కాదు, నేను చెబుతాను కాదూ... ఎంతో దూరం లేదు...”

“మావాడి తడబాటు గమనించినట్టుగా ఉన్నది కాబోలు... కారు ఎక్కకుండా దిగి... నడక సాగించింది...

మేము సరే, వెనకాల...

—వాళ్ళయింటివద్దకు వచ్చే శాం... ఆమె గేటుతీసుకుని, లోపలకు వెళ్ళుతూ... వెనుదిరిగి... మళ్ళా ఆహ్వానించింది మానంగా...

కదనుతోక్కుతూ, నవోధలాగా రామమూర్తి— ఆతన్ని నడిపించుకుంటూ నేను...

—తిన్నగా లోపలకు వెళ్ళకుండా... తోటలో... మందార - గుబురుదగ్గర నిలుచుని ఉన్నది... నేను వెనుకకు తగ్గాను...

మళ్ళా... మళ్ళా... దగ్గరకు రమ్మని సై గచేసింది... రామమూర్తి ... ఏలాగై తేనేం... ఎదటికి పోయి ... నిలుచున్నాడు...

“ఎందుకూ... అంత... సిగ్గు!- అని అడిగేసింది...
మనవాడు...

“ఈలా... రండి... రా... ఇక్కడికి...”

నేనూ అనుకోలేదు, ఆలా జరుగుతుందని...

ఆమె, తానే రామమూరిని సమీపించింది... అల్లరి
కుర్రవాణ్ణి దండించే అయ్యవారిపోజుతో...

చెవితమ్మె పట్టుకుని నులేసి...

‘అందమైన ఆడపిల్ల కనబడగానే... ఈలా తిరగడాని
కేనా, చదువుమీద వంక బెట్టి ఇక్కడకు చేరుకునేది...
నీలాటి తెలుగుకుర్రవాళ్ళు?... వారంరోజులనుంచీ చూసు
న్నాను... బీచికి వచ్చిన ప్రతిపిల్లనూ... చూపులతో కబ
ళిస్తున్నావు...

‘... ఇక ఎన్నడూ... ఈలా చేయక... ఏం...’

—ఆమె వయ్యారంగా విసిరినా, చేయి, ఛళ్ళుమని
మోగింది... రామమూర్తి చెంపమీద... ఖం గారుపడిపోయి
నాడు... నాకూ, ఏమిచేయడానికీ... తోచలేదు...

“క్షమించండి... మీ ఎదట... మీ స్నేహితుణ్ణి
అవమానించినందుకు; కాని, మీరు చూడాలనే...”

“బలేదాన” వని మెచ్చుకున్న చూపుతో, ఆ అమ్మాయి
కరస్పర్శచేసి... తిరిగి, తలవంచుకుని... లోలోన నవ్వుకుంటూ
—రామమూర్తిమాటే మరచిపోయి... బయటకు వచ్చే
శాను...

—జయ... విజయీభవ... అని, ఎదురుగా శర్మ...

ఎక్కడనుంచి ఊడిపడ్డావో...నవ్వుతూ దోవకు అడ్డంగా నిలు
చుని ఉన్నాడు...

రామమూర్తి...ప్రమాన్పడిపోయినాడు...

*

*

*

రామమూర్తి అప్పటినుంచీ, దీక్ష మొదలు...బీచి
ఛాయలకన్నా వెళ్ళటంలేదు...చెదిరిన క్రాప్ సరిచేయడం
లేదు...

చదువు సాగకపోయినా...వేళకు భోజనంచేసి...
ఇంటిపట్టున నిద్రపోతున్నాడు...

కాని...ఇది ఈలా సాగుతుందని...నాకు ఏమా
త్రమూ నమ్మకంలేదు...మళ్ళా...

—వినా...అంతదాకావస్తే...అప్పుడు చూసుకో
వచ్చు.